

DERS BİLGİ FORMU

DERSİN ADI	HUKUK DİLİ VE TERİNOLOJİSİ			
DERSİN SINIFI	9. Sınıf			
DERSİN SÜRESİ	5 Ders Saati			
DERSİN AMACI	Bu derste öğrenciye; temel hukuk kuralları, devletin temel organları, yargı teşkilatı, yargı bilişim sistemleri, hukuk dili ve dilekçelere ait bilgi ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.			
DERSİN KAZANIMLARI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toplumsal düzen kuralları, hukuk kurallarının özellikleri, kişi ve hak kavramları, insan hakları ve demokrasi ile anayasal hak ve sorumluluklarına ait işlemleri yapar. 2. Devletin temel organlarını; yasama, yürütme, yargının yapısını ve işleyişini açıklar. 3. Yargı teşkilatının yapısı ve işleyişi ile Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemleri'nin yapısı ve işleyişi işlemlerini yapar. 4. Hukuk dilini kullanarak dilekçe yazar.			
EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAM VE DONANIMI	Ortam: Uyap Uzaktan Eğitim Laboratuvarı, Sınıf Donanım: Etkileşimli tahta/projeksiyon, bilgisayar, UYAP eğitim uygulaması sağlanmalıdır.			
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bu derste; belirlenen hedef ve davranışların ölçülmesinde açık uçlu, çoktan seçmeli, kısa cevaplı, doğru yanlış ve eşleştirme türünde ölçme araçları kullanılabilir. Bunun yanında öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları kullanılarak öğrencilerin, öğretimin süreç boyutuna katılmaları sağlanabilir.			
DERSİN KAZANIM TABLOSU	ÖĞRENME BİRİMİ/ÜNİTE	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
	Temel Hukuk Kuralları	5	80	44
	Devletin Temel Organları	3	35	19
	Yargı Teşkilatı ve Yargı bilişim Sistemleri	2	35	20
	Hukuk Dili	3	30	17
TOPLAM			180	100

ÖĞRENME BİRİMİ	KONULAR	ÖĞRENME BİRİMİ KAZANIMLARI ve KAZANIM AÇIKLAMALARI
TEMEL HUKUK KURALLARI	1.Toplumsal Düzen Kuralları	<p>1. Toplumsal düzen kurallarını açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toplumsal hayatın huzurlu, kargaşasız, güvenli bir şekilde devam edebilmesi için kuralların önemi açıklanır. • Toplumsal düzen kurallarından din kuralları, ahlak kuralları, görgü kuralları, hukuk kurallarının özellikleri açıklanır. • Hukukun işlevlerinden barış, güvenlik, eşitlik, özgürlük kavramları açıklanır. • Hukuk devletinin şartları açıklanır.
	2.Hukuk Kuralları	<p>2. Hukuk kurallarının çeşitlerini ve hukukun kaynaklarını açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozitif hukuk, mevzu hukuk, tabii hukuk, tarihi hukuk gibi kavramlar açıklanır. • Hukuk kurallarını nitelikleri özellikleri, amaçları açıklanır.
	2.1.Hukuk Kurallarının Özellikleri ve Çeşitleri	<ul style="list-style-type: none"> • Hukuk kurallarının çeşitlerinden emredici, tamamlayıcı, yorumlayıcı, tanımlayıcı, yetki verici, ilga edici hukuk kuralları açıklanır.
	2.2.Hukukun Kaynakları	<ul style="list-style-type: none"> • Hukukun asli ve tali kaynakları açıklanır.
2.3.Hukuk Boşluğu	<ul style="list-style-type: none"> • Asli kaynaklardan yazılı hukuk kuralları ayrıntılı bir şekilde açıklanır ve normlar hiyerarşisi hakkında bilgi verilir. • Yazısız kaynaklar açıklanır • Tali kaynaklardan yargı kararları, bilimsel görüşler açıklanır. • Hukukun dalları tablo halinde verilip ayrıntılı bilgi verilmez. (Bu konu medeni hukuk dersi kapsamında ayrıntılı olarak anlatılacaktır) • Hukuk boşluğu, türleri açıklanıp boşlukların nasıl giderildiği açıklanır.	

	<p>3.Kişi ve Hak Kavramları</p> <p>3.1. Kişi Kavramı ve Türleri</p> <p>3.2.Hak Kavramı ve Hakların Sınıflandırılması</p> <p>4.İnsan Hakları ve Demokrasi</p> <p>4.1.İnsan Hakları</p> <p>4.2.Demokrasi</p> <p>4.3.Temel Hak ve Özgürlükler</p> <p>5.Yaptırım Türleri</p> <p>5.1.Suç, Ceza ve Yaptırımlar</p> <p>5.2.Ceza ve Güvenlik Tedbirleri</p> <p>5.3.İdari Yaptırımlar</p> <p>5.4.Şikayet ve Kamu Davası</p>	<p>3. Kişi ve hak kavramını açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kişi kavramı ve türleri açıklanır. • Kişi türlerinden gerçek kişiliğin başlangıcı ve sona ermesi açıklanır. • Tüzel kişiliğin başlangıcı, sona ermesi açıklanır ve tüzel kişilik türleri tablo halinde verilir. • Kişilerin ehliyetleri; hak ve fiil ehliyeti açıklanır. • Fiil ehliyetinin şartları ve ayırt etme gücünü ortadan kaldıran haller açıklanır. • Hak kavramı ve nitelikleri bakımından haklar açıklanır. • Hakların sınıflandırılması tablo halinde gösterilip kamu haklarından genel nitelikli haklar açıklanır. • Hukuki olay, hukuki fiil ve hukuki işlem kavramları açıklanır. • Dava çeşitleri ve hakların korunması kavramları açıklanır. <p>4. İnsan hakları ve demokraside bulunması gereken temel ilkeleri açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • İnsan hakları kavramı ve temel özellikleri açıklanır. • İnsan haklarının tarihsel gelişimi, ülkemiz ve dünyada ilerleyişi açıklanır. • İnsan haklarının korunmasına yönelik ulusal ve uluslararası önlemler ve kurumlar açıklanır. • Demokrasi kavramı ve anayasa açıklanır. • Anayasal ödevler açıklanır. • 1982 Anayasanın temel ilkeleri açıklanır. • Anayasal temel hak ve özgürlükler açıklanır. • Sosyal ve ekonomik haklar açıklanır. • Siyasal haklar açıklanır. • Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması açıklanır. • Konu sonunda dijitalleşen dünyada insan haklarına eklenebilecek ilkeleri tartışır.(21. Yüzyıl becerileri kapsamında tartışmalar yapılması) <p>5. Yaptırım türlerini açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suç kavramı açıklanır. • Maddi ve manevi yaptırım kavramı açıklar ve yaptırımların temel işlevleri belirlenir. • Yaptırım türleri açıklanır. • Adli ve idari ceza ayrımı yapıp adli cezanın türleri açıklanır. • Suça maruz kalınca şikayetin nasıl yapılacağı anlatılır.
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Kamu davası açılması ve savcılık aşamasından kısaca bahsedilir.
DEVLETİN TEMEL ORGANLARI	1.Yasama 2.Yürütme 3.Yargı	<p>1. Yasama organını ve görevlerini açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Devletin temel organları tablo halinde gösterip açıklanır.</i> • <i>Yasama organı ve özellikleri açıklanır.</i> • <i>Milletvekili seçme seçilme konularında bilgi verilir.</i> • <i>TBMM'nin iç yapısı ve çalışma düzeni hakkında bilgi verilir.</i> • <i>TBMM'nin Görev ve yetkileri açıklanır.</i> <p>2. Yürütme organını ve görevlerini açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>1982 Anayasası çerçevesinde yürütme kavramı açıklanır.</i> • <i>Yürütme organı hakkında bilgi verilir.</i> • <i>Cumhurbaşkanı seçme seçilmesine ilişkin anayasa hükümleri ayrıntılı bir şekilde açıklanır.</i> • <i>Cumhurbaşkanlığına bağlı kurul, kuruluş ve komisyonlar tablo halinde gösterilip açıklanır.</i> • <i>Olağanüstü hal yönetimi hakkında bilgi verilir.</i> • <i>MGK hakkında bilgi verir.</i> <p>3. Yargı organını ve görevlerini açıklar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Yargı organı hakkında genel açıklamalar yapılır.</i> • <i>Yargının bağımsızlığı ve hakimlik ve savcılık mesleği açıklanır.</i>

YARGI TEŞKİLATI VE YARGI BİLİŞİM SİSTEMLERİ

1.Yargı Teşkilatı

- 1.1.Türk Yargı Sistemi
- 1.2.İlk derece Mahkemeleri
- 1.3.Ara derece Mahkemeleri
- 1.4.Yüksek Mahkemeler
- 1.5. Diğer Yargı Kurum ve Kuruluşları

2.Yargı Bilişim Sistemleri

- 2.1.UYAP'ın Kuruluşu ve Amacı
- 2.2.Vatandaş Portalı
- 2.3. Avukat Portalı
- 2.4.UYAP doküman Editörü

1. Yargı Teşkilatını açıklar.

- Türk yargı sisteminin genel özellikleri açıklanır.
- Çekişmeli, çekişmesiz yargı kavramı kısaca açıklanır.
- Türk yargı sisteminin genel ayrımları (ilk derece mahkemeleri, ara derece mahkemeleri, üst derece mahkemeleri ile adli yargı, idari yargı, anayasa yargısı, uyuşmazlık yargısı) tablo halinde gösterilir.
- İlk derece mahkemelerinin genel özellikleri açıklanır.
- İlk derece mahkemeleri adli ve idari yargı kısmı ayrı ayrı açıklanır.
- İstinaf mahkemelerinin genel özellikleri açıklanır.
- Bölge adliye mahkemesi açıklanır.
- Bölge idare mahkemesi açıklanır.
- Yüksek mahkemeler tablo halinde gösterilir.
- Yüksek mahkemelerin genel özellikleri açıklanır.
- Anayasa mahkemesi genel özellikleri açıklanır.
- Anayasa mahkemesinin üye seçimi görev ve yetkileri kısaca açıklanır.
- Yargıtay'ın genel özellikleri açıklanır.
- Yargıtay'ın üye seçimi görev ve yetkileri kısaca açıklanır.
- Danıştay'ın genel özellikleri açıklanır.
- Danıştay'ın üye seçimi görev ve yetkileri kısaca açıklanır.
- Uyuşmazlık mahkemesi açıklanır.
- Uyuşmazlık mahkemesinin üye seçimi görev ve yetkileri kısaca açıklanır.
- Yüksek mahkemelerden olmayıp hesap yargısı içinde yer alan Sayıştay kısaca açıklanır.
- HSK üyelerinin seçilmesi ve göreve gelmesi açıklanır.
- HSK' nın görev ve yetkileri açıklanır.
- Adalet Bakanlığının genel yapısı açıklanır.
- Bakanlığın teşkilatlanması tablo haline gösterilip açıklanır.

2. Yargı bilişim sistemlerini kullanır.

- UYAP'ın tarihçesi açıklanır.
- UYAP'ın kuruluş amacı, başarıları ve aldığı ödüller açıklanır.

		• UYAP'ın alt yapısı ve elektronik imza açıklanır. • UYAP'ın yararları açıklanır. • Vatandaş portalı açıklanır. • Vatandaş portalında yapılabilecek işlemler yaptırılır. • Avukat portalı açıklanır. • Avukat portalında yapılabilecek işlemlere örnekler verilir. • Uzaktan eğitim portalı açıklanır. • Uzaktan eğitim portalından örnek eğitim yaptırılır. • UYAP doküman editörü açıklanır. • UYAP doküman editöründe uygulama çalışmaları yaptırılır.

HUKUK DİLİ

1.Konuşma ve Yazı Dili

2.Hukuk Dili ve Hukuk Dilinin Tarihsel Gelişimi

3.Dilekçeler

1. Konuşma ve yazı dilini açıklar.

- Konuşma dili, yazı dili ayrı ayrı açıklanır.
- Günlük dil ve konuşma dili örneklerle açıklanır.

2. Hukuk dili ve hukuk dilinin tarihsel gelişimini açıklar.

- Hukuk dili kavramsal olarak açıklanır.
- Hukuk dilinin tarihsel gelişimi örneklerle açıklanır.
- Uygur hukuk belgeleri açıklanır.
- Cumhuriyet dönemi öncesi hukuk dili ve belgeleri açıklanır.
- Cumhuriyet dönemi hukuk dili ve belgeleri açıklanır.
- Hukuk dili konusu içerisinde ihbarname, ihtarname, beyanname, taahhütname, tahkikat, bilirkişi, şahit gibi bazı kavramlar açıklanır.

3. Dilekçe yazabilir.

- Dilekçe hakkı açıklanır.
- Dilekçe türleri tablo halinde gösterilir.
- Genel(Adi) Dilekçeler açıklanır.
- Genel dilekçe örneği öğrencilere yaptırılır.
- Adli dilekçe türlerinden dava dilekçeleri, şikâyet dilekçeleri, itiraz dilekçeleri, davaya cevap dilekçeleri, ihtiyati tedbir dilekçeleri ayrı ayrı örnekler verilip öğrencilerin dilekçe hazırlanması istenir.

UYGULAMA FAALİYETLERİ/TEMRİNLER

HUKUK DİLİ VE TERMİNOLOJİSİ

- 1-UYAP vatandaş portalından dava safahatı sorgulaması yaptırılarak alınan çıktılar temrin dosyası haline getirilir.
- 2-UYAP uzaktan eğitim portalından dersin konusuna ilişkin eğitimler öğrencilere yaptırılır, UYAP uzaktan eğitim Programı üzerinden tamamlanan eğitimlerin tamamlanma oranı temrin dosyasında muhafaza edilir.
- 3- Dijital çağ okuryazarlığı ve UYAP konulu öğrencilere sunum hazırlatılarak münazara yaptırılır, münazara sunumları raporlaştırılır.
- 4- Toplumsal Düzen kuralları şeması sınıfta 3 farklı guruba bölüştürülerek, tablolar halinde panoda sergilenmeye uygun, temrin dosyası hazırlatılarak notla değerlendirilir.
- 5- TBMM'nin yasamaya ilişkin görevleri, afiş şeklinde panoda sergilenmeye uygun temrin dosyası hazırlatılarak notla değerlendirilir.
- 6- Türk Yargı teşkilatı Adli, İdari ve Anayasal Yargı şeklinde; bunlarda kendi içerisinde İlk Derece, Ara Derece ve Yüksek Yargı Teşkilatı şeklinde, sınıfta 3 farklı guruba bölüştürülerek, tablolar halinde panoda sergilenmeye uygun temrin dosyası hazırlatılıp notla değerlendirilir.
- 7- Eski Uygur Türkçesi, Osmanlı Türkçesi ve Cumhuriyet Dönemi Türkçesine ait hukuk dili metin örnekleri sınıfta 3 farklı guruba bölüştürülerek, tablolar halinde panoda sergilenmeye uygun temrin dosyası hazırlatılarak notla değerlendirilir.
- 8- Şikâyet Dilekçesi, müracaat dilekçesi, dava dilekçesi örnekleri sınıfta 3 farklı guruba bölüştürülerek, tablolar halinde panoda sergilenmeye uygun temrin dosyası hazırlatılarak notla değerlendirilir.

DERSİN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

- Toplumsal düzen kurallarına ilişkin eleştirel bakış konulu münazara etkinliği yaptırınız.
- Her öğrenciye devletin yapısı ve Yargı Teşkilatının yapısını gösteren sınıf panosunda sergilenecek şekilde tablo yaptırınız.
- Milli ve manevi değerleri benimseme (devletin temel organları ve işleyişini açıklama), israf (Ulusal Yargı Ağı sayesinde kâğıt, enerji israfının önüne geçilmesi) vb. değer, tutum ve davranışları ön plana çıkaran etkinliklere yer verilir.
- Öğrencilerden gruplar oluşturarak Yargı Bilişim Sistemiyle ilgili sunu ve değişik görseller hazırlattırarak uygulama yaptırınız.
- Öğrencilerin uygulama çalışmalarını yapacağı atölyede; bilgisayar kullanımında dikkat edilecek hususlar, ergonomi kuralları tüm sınıfın göreceği bir yere asılır ve öğrencilere gerekli açıklamalar yapılır.
- UYAP vatandaş portalında gizliliğe riayet edilerek örnek çalışmalar yaptırılır.
- UYAP uzaktan eğitim çalışması yaptırılırken İSG mevzuatına uygun olarak duruş oturuş teknikleri konusunda açıklama yapılır.
- Bu dersin işleniş sırasında, adalet, hak ve eşitlik kavramları, tarihi olay ve olguların gerçekleşmesinde rol almış şahsiyetlerin karakter özelliklerinin tanıtılması, milli ve manevi değerleri benimseme, israf, müsamaha vb. değer, tutum ve davranışları ön plana çıkaran etkinliklere yer verilmelidir. Bu etkinliklerde beyin fırtınası, grup tartışması, düz anlatım, soru cevap, örnek olay incelemesi, uygulama yaptırma vb. yöntem ve teknikler kullanılabilir.
- Öğrencilerin araç ve gereçleri iş sağlığı ve güvenliği kurallarına uygun kullanmalarına yönelik açıklamalar yapılmalıdır.
- Zümre öğretmenler kurulu temrinlerden okulun fiziki şartlarına, atölye ve öğrenci sayılarına ve seviyelerine göre uygun olanları seçerek uygulayacaktır. Temrinler mutlaka tamamlanacaktır.
- Bu derste öğrencilere yaptığı çalışmalara sınıf arkadaşlarına sunmasına fırsat verilerek iletişim becerilerinin gelişmesi sağlanmalıdır.
- Anlatımdan ve örnek çalışmalardan sonra, dersin öğrenme kazanımlarının öğrencide pekiştirilmesi amacıyla birden fazla uygulama faaliyeti yapılmalıdır.

- Bu derste, adalet, hak ve eşitlik değer, tutum ve davranışları 3n plana çıkaran etkinliklere yer verilmelidir.